

МБНДНН

МБНДНН – Školski list osnovne škole Manuš – Broj 11 – Godina 2019.

SADRŽAJ

4	ŠKOLSKA DOGAĐANJA
4	Oznaka kvalitete
5	eTwinning projekt
5	Centri darovitosti
6	Dječji forum „Splitska dica“
7	Čitanjem do zvijezda u našoj školi
8	Folklor u 2.b
9	Škola šaha
9	Šahovska simultanka
10	Tonka Alujević, Ježincova škrapica
11	Večer matematike
12	Zlatna večer matematike
12	Predblagdansko ozračje u 6.b...
13	Manuška kolenda
14	Humanitarna akcija „A di si ti“?
14	English without borders
15	Posjet Radio Dalmaciji
16	22. veljače – Dan hrvatske glagoljice i glagoljaštva
17	Radionica „Želim jesti zdravo“
18	Maškare
19	Međužupanijsko natjecanje iz debate
20	Dan sporta
21	Posjet Institutu za oceanografiju i ribarstvo
22	Dan njemačkog jezika
22	Mali Marulić
23	Zabavno i korisno
25	Mali humanitarci
25	Gostovanje Tonke Alujević na Manušu
26	Novi član kolektiva škole Manuš
27	Darovitost u školi Manuš
30	DOGAĐANJA U KNJIŽNICI
34	NATJECANJA
36	PUTOVANJA: Budimpešta – Bratislava – Beč
39	INTERVJU: Our House
41	INTERVJU: Tonći Mihovilović
43	Odlazak u mirovinu učiteljice Vedrane Škarić
44	PRAZNICI: Preporuke knjiga i kazališne predstave
46	JUNACI NAŠEG DOBA: Mila Rončević
47	IDOLI: Marc-Andre Ter Stegen i Oliver Dragojević
48	TRENDOVI: Fortnite
49	MRAVAC POLIGLOT

Dragi Mravcoljupci!

Ovogodišnja glavna tema školskog kurikula bila nam je Zagrljeni s morem pa nam je u tom tonu i prošla godina. Sada je vrijeme da nas more zaista zagrlji, ali prije toga prolistajmo zajedno Mravac i prisjetimo se što smo sve ove godine radili.

Postali smo centar darovitosti, bili domaćin Čitanju do zvijezda, osnovali školu šaha, ugostili autoricu Tonku Alujević, umirovili dvoje dragih učitelja i kolega... Bilo je tu još mnogo toga pa je Mravac i ove godine vrijedno radio. Hvala svima koji su na bilo koji način doprinijeli izradi ovog broja našeg školskog lista, sigurna sam da će onima koji ga sačuvaju za par ili više godina izmamiti osmijeh na lice i kada ga ponovno otvore.

A sada, kako pjesma kaže, *odi moru tako često, što se mora, nije teško. Odmori glavu, more ne pita pa udahni i bez briga budi dite, to ti triba...*

Urednica Ivana Goreta

OZNAKA KVALITETE

Manuški KA2 projekt „Mi djeca EU kažemo...“ okrunjen je Oznakom kvalitete.

Tijekom provedbe ovog eTwinning projekta korištene su pedagoške inovacije. Projekt je integriran u kurikulum. Komunikacija i suradnja partnerskih škola je kvalitetna. Rezultati projekta predstavljeni su online te su vidljivi na TwinSpaceu, korišten je niz web alata.

Što je to?

To je konkretno priznanje učiteljima i školama za visoku razinu rada na eTwinning aktivnostima. Za učenike, ovo je poticaj i nagrada za uloženi trud, a za škole je to javno priznanje njihove predanosti kvaliteti i otvorenosti prema suradnji na europskoj razini.

Tko to ocjenjuje?

Nacionalna služba za podršku (NSS) ocjenjuje prijave za nacionalnu oznaku kvalitete.

Logo projekta „Mi djeca EU kažemo...“

Koji su kriteriji?

Za dodjelu oznake kvalitete (QL – Quality Label) bitni su sljedeći uvjeti:

- » svi partneri imaju zajedničke ciljeve i dijele isti program provedbe,
- » projekt je završen ili je u završnoj fazi provedbe,
- » učitelj koji se prijavljuje za QL dao je značajan doprinos projektu,
- » vidljiva je suradnja među partnerima,
- » rezultati projekta su vidljivi.

Ovo nam je svakako potvrda da dobro radimo svoj posao i dodatan vjetar u leđa za sve nove projekte.

eTWINNING PROJEKT

„My town and my country - culture exchange around Europe“

Ove se školske godine s učenicima šestih razreda provodio eTwinning projekt pod nazivom „My town and my country - culture exchange around Europe“.

Putem platforme TwinSpace, online suradnjom, učenici naše škole dopisivali su se, izmjenjivali informacije i uživo razgovarali putem Skype aplikacije s učenicima svog uzrasta diljem Europe. Države koje su uz nas sudjelovale u ovom projektu su Finska, Češka, Rumunjska, Italija i Poljska.

Tema našeg projekta bila je izmjena informacija i upoznavanje s gradovima, školama i svakodnevnim načinom života učenika u navedenim projektnim članicama.

Cilj projekta bilo je osnaživanje komunikacijskih sposobnosti na stranom jeziku (engleskom), učenje novog vokabulara, poboljšanje pisanog izražavanja, korištenje različitih izvora informacija, poboljšanje ICT vještina, učenje engleskog jezika na zanimljiv i učenicima poticajan način, povećanje razumijevanja i znanja učenika o drugim državama i kulturama, a time i prevladavanje postojećih predrasuda i stereotipa.

Danijela Erceg

CENTRI DAROVITOSTI

22. siječnja 2019. u Gradskoj upravi gradonačelnik Andro Krstulović Opara predstavio je projekt „Centri darovitosti Split“. Radi se o projektu namijenjenom učenicima 1.-4. razreda osnovnih škola čiji je cilj uočavanje i poticanje darovitih učenika te osiguravanje rada s istima. Rad s učenicima odvijat će se kroz pet različitih područja: prirodoslovlje, matematika, robotika i informatika, jezik i komunikacije te umjetničko područje.

Na predstavljanju je sudjelovala i naša ravnateljica Marita Guć. Naime, Osnovna škola Manuš se kandidirala za stjecanje statusa škole domaćina za Centar darovitosti iz umjetničkog područja. Jako smo ponosni što smo odabrani te će se u našoj školi održavati rad Centra darovitosti baš iz umjetničkog područja.

U ovoj školskoj godini Grad Split će započeti s radom Centra darovitosti iz

Školski ravnatelji s gradskim čelnicima

područja prirodoslovlja dok će u školskoj godini 2019./2020. započeti rad i ostala četiri Centra darovitosti. Veselimo se suradnji i početku rada centara. Želimo dobrodošlicu učenicima i roditeljima iz čitavog Splita koji će u idućoj školskoj godini biti uključeni u rad Centra darovitosti u našoj školi.

Andrea Koceić

DJEČJI FORUM „SPLITSKA DICA“

Dječji forum je izvannastavna aktivnost koja je prije pet godina osnovana u našoj školi. Glavna nit vodilja svih aktivnosti, radionica i igara jesu dječja prava, tj. Konvencija UN-a o pravima djeteta te odgoj za mir, toleranciju i suradnju.

Trudimo se biti proaktivni i djelovati svaki put kad uočimo nasilje i nepravdu, a sve to kako bi naša škola postala mjesto u kojem ćemo osjećati mir i zadovoljstvo!

Želja nam je da svaka škola postane mjesto nulte tolerancije na nasilje i mjesto gdje se uvažavaju dječja prava i dječja mišljenja.

Forumaši su učenici sedmih razreda, a svake dvije godine biramo i predstavnika za Dječje gradsko vijeće. Ove godine našu školu predstavlja učenica Marijeta Jurić koja je proglašena potpredsjednicom Dječjeg gradskog vijeća.

Aktivnosti koje smo radili ove godine bile su usmjerene na prevenciju nasilja tako da je većina radionica bila usmjerena na tu temu.

U dječjem tjednu, koji se održava svake godine u prvom tjednu mjeseca listopada, imali smo

S porukama o prevenciji nasilja

Majica s logom

radionicu u kojoj smo pisali poruke odraslima u želji da čuju naše mišljenje.

Svake godine obilježavamo važnije dane kao što su Dan dječjih prava, Dan sigurnijeg interneta i nama jedan od dražih je Dan besplatnih zagrljaja. Tako smo i ove godine 21.1. dijelili besplatne zagrljaje u atriju naše škole. Osmjesi onih koje smo zagrlili i možda jednim malim djelom uljepšali nekome početak dana je za nas neprocjenjivo iskustvo.

Sudjelovali smo u ovogodišnjem projektu Dječjeg gradskog vijeća na temu „Moj najbolji pozitivni roditelj“ i dali svoja mišljenja na koji način uključiti roditelje u školu.

Zadnja stvar na kojoj smo sudjelovali i na koju smo posebno ponosni je CAP konferencija o prevenciji zlostavljanja djece koju je organizirala Udruga roditelja „Korak po korak“. Sudjelovali smo tako da smo na samom otvaranju konferencije prezentirali polaznicima rezultate o tome kako danas djeca doživljavaju nasilje, ima li

nasilja u našim školama i kako si pomažemo kada se nasilje dogodi. Za kraj smo ostavili poruke koje su bile napisane na papirnatim golubicama o tome što treba činiti kako bi spriječili svaki oblik nasilja među mladima.

Poruke koje smo poslali su:

- » Naučite nas kako da se zauzmemo za sebe!
- » Djeca i odrasli zajedničkim snagama mogu graditi sigurniji svijet!
- » Imamo pravo na svoje mišljenje, ali i obvezu uvažavati i poštivati mišljenje drugih!
- » Razgovarajte s nama i naše probleme shvaćajte ozbiljno!
- » Učite nas odgovornosti kako bismo bili svjesni posljedica!

Na CAP konferenciji

- » Društvene mreže su osmišljene kako bismo se družili, a ne kako bismo se vrijeđali!
- » Kada vidite nasilje, ne ostajte nijemi!

Žana Vukičević

ČITANJEM DO ZVIJEZDA U NAŠOJ ŠKOLI

Točno na Valentinovo, 14.2.2019., u našoj je školi održano Županijsko natjecanje Čitanjem do zvijezda – koje promiče čitanje i kreativnost kod učenika. Sudjelovalo je 14 škola, a svaka je škola imala ekipu od triju članova. Našu je školu predstavljao trojac: Marino Kosor, 8.b te Petra Horvat, 5.c i Fani Jukić, 5.c koji su se tijekom prvog polugodišta vrijedno pripremali pod vodstvom učiteljice hrvatskog jezika Tamare Domić i knjižničarke Katarine Škiljo. Za natjecanje trebali su pročitati knjige autorica: Jasminke Tihi-Stepanić, Julijane Matanović te roman Ericha Kästnera Blizanke. Prije samog početka natjecanja učenike i njihove mentore razveselili smo prigodnim programom te im uručili vrijedne darove: knjige izdavača Alfe i ruže od papira koje su izradili naši učenici i knjižničarka prigodom Valentinova. U napetoj završnici natjecanja, na prvom su mjestu učenici OŠ Ivana Lovrića iz Sinja, a naši su učenici dijelili drugo mjesto s učenicima iz Ciste Velike te su nakon seta dodatnih pitanja, osvojili 3.mjesto. Na državno natjecanje u Čakovec otputovale su prve dvije ekipe.

Tamara Domić

Tim OŠ Manus

FOLKLOR U 2.B

Ove školske godine započela je s radom nova folklorna grupa. Naši stari često znaju reći da je svaki kraj ujedno i novi početak. I zaista, odlaskom starih folkloraša otvorila se mogućnost i drugim učenicima zakoračiti u taj, po mnogočemu, poseban umjetnički izraz. 2.b je bio presretan! S velikim su uzbuđenjem i oduševljenjem krenuli u avanturu zvanu folklor te započeli s učenjem koreografije Starih splitskih plesova. Uslijedilo je puno rada, brojne plesne probe, ali trud se na kraju isplatio. Te, do jučer nesigurne i nespretne nožice, sad spremno i s lakoćom izvođe Monfrinu, Kvadrilju, Šaltin polku...

Svoj prvi nastup mali folkloraši imali su na splitskoj Rivi u sklopu manifestacije „Neka Riva u cviću pliva“. Dočekali su i poznatu spisateljicu

Na probama je uvijek veselo

Spremni za Rivu

Neka Riva u cviću pliva

Djevojčice su uvijek brojnije

Vježba se i u učionici

i TV voditeljicu Tonku Alujević povodom predstavljanja slikovnice „Ježincova škrapica“. Time su nedvojbeno potvrdili da i mališani mogu biti aktivni građani Splita i čuvari njegove baštine. Bravo, maleni!

Daniela Ilić

ŠKOLA ŠAHA

U našoj je školi ove godine započela s radom škola šaha. Mr.sc. Ratomir Petrov dipl.ing. građ., koji ima titulu majstorskog kandidata u šahu, besplatno podučava i organizira školu za učenike naše škole. Brojne su prednosti ovog sporta za vježbanje jednog od najvažnijih organa u našem tijelu, a to su prepoznali brojni učenici pa se škola šaha održava u čak tri grupe tjedno u prostorima naše škole. Iskustva i dojmovi su iznimno pozitivni pa se nadamo nastavku aktivnosti i dogodne.

Ivana Goreta *Gospodin Ratomir Petrov na predavanju*

ŠAHOVSKA SIMULTANKA

25. ožujka 2019. zabavili smo se, podružili i nešto naučili uz šahovskog velemajestora Ivana Žaju. Na početku druženja ravnateljica je pozdravila prisutne i našega gosta, a zatim nas je gosp. Žaja uveo u svijet šaha, odgovarao na pitanja i podsjetio nas koliko je važno biti uporan kako bi se ostvario uspjeh. Nakon toga je započela šahovska simultanka u sklopu koje je šahovski velemajestor istovremeno igrao šah s učenicima i to na čak 20 šahovskih ploča. Učenici su se odazvali u velikom broju te su oduševljeno komentirali i izrazili svoje zadovoljstvo organiziranom simultankom. Učenici su se uspješno natjecali i vrlo se dobro suprotstavili šahovskom velemajestoru te tražili i priliku da još koji put zaigraju.

Obzirom na jako pozitivne dojmove zasigurno ćemo slično druženje ponoviti nekom drugom prilikom.

Andrea Koceić *Gospodin Žaja u pohodu*

TONKA ALUJEVIĆ, JEŽINCOVA ŠKRAPICA

6. studenog u Gradskoj knjižnici Marka Marulića u sklopu glavne teme školskog kurikula „Zagrljeni s morem“ prisustvovali smo predstavljanju slikovnice Ježincova škrapica spisateljice Tonke Alujević.

Tonka Alujević rođena je u Hvaru, gdje je i odrasla, a potom se preselila u Split gdje je započela studij. Bavi se novinarstvom, spisateljstvom, likovnom umjetnošću i sl.

O sebi govori vrlo skromno, inspiraciju nalazi u prirodi i svim vrstama umjetnosti, posebno na planinama i rijekama. Konkretno za novija djela ideju i motivaciju pronalazi u svijetu oko sebe, sluša glas naroda i, kako kaže ono što čuje na ulici ili u trgovini, pomno zapiše.

Pozorno slušamo...

Do sada je napisala 7 knjiga od kojih je najpoznatija „Samo moru virujen“.

Ne smatra se sanjarom, no opisuje se kao avanturista željnog adrenalina. Kroz život je dvaput proputovala Atlantik, posjetila svaki kontinent, uzduž i poprijeko prešla Sredozemlje, a kao najljepša mjesta ističe Libiju, Tursku i naravno – Split.

Imate li pitanja?

Spisateljčina najnovija knjiga za djecu napisana je po uzoru na poznatu Ježevu kućicu i u čast pisca iste – Branka Čopića.

Kako kaže sama Tonka, sve šumske životinje Čopićeve priče u njenoj su knjizi pretvorene u morske životinje, tako je na primjer protagonist šumski jež pretvoren u morskog, poštar konj pretvoren je u morskog konjica i sl.

Inspiraciju je pronašla u igri sunca, svijetla i sjena. Na pitanje kako su kreativni likovi nastali, nimalo manje kreativna autorica kaže kako je sve počelo na plaži u Šibeniku. Njena prijateljica i ona osmislile su na kartonu likove priče te ih na šibenskim stijenama očitavale u sjenama.

Ova je kreativna autorica očigledno bila i više nego inspirirana s obzirom na to da su cijela literatura i ilustracije nastale u manje od 3 sata!

Sama priča nosi vrlo važnu poruku i za djecu, ali i za one malo starije.

Radnja počinje pismom kojeg jež dobiva od prijateljice hobotnice kao poziv na ručak. Odlučiti

Može li posveta?

se odazvati na isti i kod hobotnice se najede, ali i počinje osjećati nostalgiju za svojom škrapicom,

za svojim domom, pa se u njega odluči vratiti što je prije moguće. Hobotnica, znatiželjna i lukava kakva je bila, odluči pratiti ježa da vidi što je tako posebno u njegovoj škrapici. Putem kući, hobotnici se pridružuju brojne životinje; morska medvjedica, murina i dr. Jež se razljuti kad vidi kako ga dotadašnji prijatelji žele poniziti i izjavljuje samu pouku priče: Dom nije tamo gdje je luksuz, već tamo gdje se mi osjećamo dobro.

I ova Tonkina knjiga će, ne sumnjamo, pronaći put do srca svih generacija, od najmladih pa do onih malo starijih.

Marino Kosor, 8.c

VEČER MATEMATIKE

U četvrtak 6. prosinca 2018. održala se večer matematike, večer u kojoj svi razredi naše škole rješavaju matematičke zadatke. Na večer matematike može se prijaviti svaki učenik, a oni do 4. razreda mogu pozvati i nekog člana obitelji. Vrijedne učiteljice postavle stolove, a za svaki pripreme po jednu igru. Najčešće su četiri učenika

za jednim stolom. Nakon što odigraju jednu igru, mijenjaju stol i tako sve dok ne odigraju sve igre. I na ovogodišnjoj večeri matematike sudjelovalo je puno učenika iz čega se vidi da nam je svima drag ovako zabavan pristup matematici.

Marin Kraljević, 5.a

Kuda je Djed prošao?

Svaki stol, nova igra

ZLATNA VEČER MATEMATIKE

Zlatna se večer matematike ove godine, 4. prosinca, odvijala na dvije lokacije, a mi smo imali svoje predstavnike na obje lokacije. Teme večeri bile su Godina matematičke biologije te Umjetnost i matematika. U skladu s temama u Staroj gradskoj vijećnici naši učenici prezentirali su radove poznatih slikara koje su prethodno izradili u GeoGebri. U Etnografskom muzeju učenici sedmih razreda prezentirali su kako izraditi origami piramide, a potom od njih izraditi bor. Učenici i njihovi učitelji pripremili su niz zabavnih aktivnosti, zagonetki i kvizova kako bi i ove godine što više približili matematiku svim posjetiteljima te im pokazali kako matematika može biti i zabavna. Osim popularizacije matematike ostvaren je i još jedan cilj – upoznavanje učenika prezentatora međusobno, dijeljenje iskustava te zabava uz igru i zagonetke.

U Etnografskom muzeju

U Staroj gradskoj vijećnici

Zara Radosavljević, 6.a i Dora Lipar, 7.c

PREDBLAGDANSKO OZRAČJE U 6.B...

...videno mobitelom razrednice. Izvlačili smo tajnog prijatelja, pripremili darove, dogovorili izradu ukrasa i kićenje bora koje je izgledalo ovako...

Hvala tati Ivanku Jukiću na biljci koju nazvasmo borom!

Lada Režić

Dječaci...

...i djevojčice.

MANUŠKA KOLENDA

Kao gradska škola pokušavamo sačuvati što više običaja našeg grada pa tako i kolendavanje. To nam je jedan od najdražih običaja jer u božićno vrijeme širimo dobro raspoloženje po cijelom gradu. Ove godine su učenici 2.a s nekim kolegama iz 3. i 4. razreda u pratnji učiteljica Renate Širović kolendavali od OŠ Lučac, preko Etnografskog muzeja, izložbe Božićnih jaslica na Pjaci do Francuskog instituta u Marmontovoj ulici. Po starom splitskom običaju kolendavali su te pjesmom i lijepim željama uveseljavali naše sugrađane. Na rivi su pjesmom začini i kućicu s fritulama i lijepo se zasladili.

Ivana Goreta

Najbolja akustika

Šećer na kraju

U OŠ Lučac

Osım Filipa i Ivana. Blago se njihovim budućim suprugama.

Bor okićen, darovi složeni...

...slavlje može početi.

HUMANITARNA AKCIJA „A DI SI TI“?

Ove školske godine naša se škola uključila u humanitarnu akciju udruge Most pod nazivom „A DI SI TI?!“ Na humanitarnom ‘buvljaku’ koji se održao u subotu, 15. prosinca 2018. ispred HNK u Splitu, sudjelovalo je 70 organizacija, a stotine građana je došlo podržati akciju.

Naša škola je imala svoj štand na kojem su učenici volonteri prodavali sve ono što su drugi učenici donirali ili izradili za potrebe akcije. Ponosni smo na iznos koji je zaradio štand naše škole, 850 kn, te ukupni iznos svih sudionika 53 596 kuna. Čitav prihod od prodaje ide za potrebe beskućnika (opremanje prostora i sl.).

Hvala našim učenicima volonterima koji su taj dan vrijedno radili, ali i svim učenicima škole koji su svojom donacijom proizvoda ili izradom rukotvorina omogućili održavanje prodaje.

A di ste vi?

Kao i obično, učenici naše škole su pokazali veliko srce i spremnost pomoći potrebitima, a vjerujemo da će tako nastaviti i dalje!

Andrea Koceić

HIPPO 2019 7th INTERNATIONAL ENGLISH LANGUAGE OLYMPIAD

ENGLISH WITHOUT BORDERS

U našoj školi ove se godine po prvi puta organiziralo provođenje međunarodnog natjecanja u engleskom jeziku pod nazivom HIPPO OLYMPIAD - English without borders.

Radi se o natjecanju u poznavanju engleskog jezika i to u nekoliko kategorija, ovisno o uzrastu. Natjecanje je namijenjeno učenicima 4. - 8. razreda te je organizirano na tri razine: školskoj, državnoj i međudržavnoj.

S obzirom na to da u našoj školi ima iznimno jezično nadarene djece, smatramo da je ovo prilika da pokažu što znaju te da se osjete dijelom velike međunarodne zajednice govornika engleskog jezika.

Preliminarno natjecanje je održano 22. veljače te mu je pristupilo 25 učenika. Za sljedeću razinu, polufinale, kvalificirale su se tri učnice šestih razreda: Ana Melada, Nina Martinić i Zara Radosavljević. Treba napomenuti da smo 29. ožujka ujedno bili i škola domaćin ovog polufinala, tako da smo ugostili i učenike iz nekoliko škola naše županije.

Iako naši učenici nisu prošli u finalno natjecanje, ostaje lijepo iskustvo natjecanja u poznavanju engleskog jezika na međunarodnoj razini.

Danijela Erceg

POSJET RADIO DALMACIJI

Kažu da se snovi ostvare ako im to dopustiš i ako se dovoljno za to potrudiš.

8. veljače 2019. uvidio sam da je to istina jer mi se pružila prilika predstavljati naš mali školski radio na jednoj regionalnoj postaji, na Radio Dalmaciji.

Samim ulaskom u prostran, ali na neki način povezan prostor, dočekuju nas topla lica.

Nakon predstavljanja glavnoj producentici, upoznali smo se s novinarima jutarnjeg i prijepodnevnog programa, a našeg je fotografa Filipa posebno zainteresirao tehnički dio radio postaje koji se bavi snimanjem jingle-ova, glazbe i svih zvukova koji idu u eter. Kada smo ušli u redakciju, prvo mi je u oko upala staklena okrugla soba na sredini cijele prostorije - eter. S obzirom na to da smo došli upravo za vrijeme punog sata, imali smo priliku poslušati, a po prvi puta i vidjeti vijesti Radio Dalmacije. Nakon što smo s voditeljicom prokomentirali kako nikada ne bismo povezali njezin glas koji svakodnevno slušamo s izgledom, upoznali smo se i s članovima informativnog programa. Iznenadila nas je

O čemu ćemo danas?

komunikativnost i prijateljski nastrojeni članovi redakcije, posebno šefica programa vijesti koja je, siguran sam, suptilno tražila novu radnu snagu. Neću se žaliti, bome!

Za kraj nam je ostala jedino ta staklena soba u samom centru prostorije. Upoznali smo se s radijskom voditeljicom Ines Nosić koja mi je odmah objasnila što koji gumb znači, kako se puštaju pjesme, reklame i jingl, a upoznala nas je i sa svim sitnicama na koje nikada izravno ne obraćamo pozornost, ali slušanje radija bez njih nikada ne bi imalo isti dojam. Pokazala nam je kako miksat pjesme i kako upotpuniti rupe u programu. I to sam iskusio na svojoj koži; naime, voditeljica mi je otkrila kako je pronašla mjesta u programu te kako, ako želim, mogu biti uživo u eteru. Naravno da sam pristao.

Crveno svjetlo se pali, daleko vrijeme je za tišinu. U eteru smo. Ines priča, vedra je i opuštena i kreće s upoznavanjem slušatelja sa mnom. Kad ste u društvu jedne tako opušteno osobe, ne možete od srama biti pod stresom. Prokomentirali

S kolegicom Ines Nosić

smo obostranu zaljubljenost prema radiju, neke moguće buduće pothvate, a s obzirom na to da se obilježavao Dan braka, nisam se mogao suzdržati od komentiranja (a i pokušaja savjetovanja) ljubavi.

Ostatak dana proveo sam pod dojmom i svakoj osobi (onoj koja je pitala, ali i onoj koja nije) pričavao svoje dojmove. Ovim se putem zahvaljujemo Radio Dalmaciji na velikom gostoprimstvu. Za osobu koja svoje vrijeme itekako ulaže u radio i radijski program, ovo je nezaboravno iskustvo koje se nadam da ću imati priliku ponoviti.

Marino Kosor, 8.c Svoj na svome

22. VELJAČE – DAN HRVATSKE GLAGOLJICE I GLAGOLJAŠTVA

Hrvatski sabor proglasio je 22. veljače Danom hrvatske glagoljice i glagoljaštva. Glagoljica je jedno od povijesnih hrvatskih pisama i jedan od simbola nacionalnog identiteta. Ovaj datum odabran je jer je upravo 22.2.1483. godine tiskana prva hrvatska knjiga *Misal po zakonu rimskoga dvora*.

Mi na Manušu glagoljicu čuvamo odavno. Iako smo završili s projektom „Od starog pisma do novog prijateljstva“ nastavili smo s njenim očuvanjem i njegovanjem. *Mali glagoljaši* (učenici 4. razreda) pod vodstvom Jelice Balić i učenici uključeni u aktivnost *Glagoljica u liturgiji* pod vodstvom s. Katarine Čotić i Anite Lukšić Nimac uče glagoljično pismo, istražuju povijesne i spomeničke izvore glagoljice te posjećuju muzeje i spomeničke lokalitete. Bilo bi dobro kada bi se sve škole, ako ne stalnim aktivnostima, onda barem na jedan dan prisjetile važnosti i ljepote ovog starohrvatskog pisma.

Ivana Goreta Čuvajmo glagoljicu od zaborava!

RADIONICA „ŽELIM JESTI ZDRAVO“

Učenici 2.a i 2.b razreda posjetili su Kuharsku akademiju gdje su sudjelovali na radionici „Želim jesti zdravo“. Na zanimljiv način predstavile su im se zdrave namirnice te su zajedno s iskusnim kuharima pripremali čitave zdrave obroke i zajedno ih kušali. Meni koji su učenici zajedno s kuharima pripremali sastojao se od juhe od povrća, njoka s umakom od rajčica i sira, integralnog kruha i voćne salate. Učenici su se zabavili i mnogo toga naučili radeći ova ukusna i zdrava jela.

Tonka Alaburić

Mijesili smo...

...sjeckali...

...miješali...

...i puno naučili.

Možemo li sada jesti?

MAŠKARE

Ove godine naš krnjo je mobitel.
A zašto baš on?
Zato šta je kriv!
A zašto je kriv?

Od kad se pojavija sve nas je općinija
Ka da je neka magija mozak nan je zarobija.
Dragocjeno nan vrime krade,
A najviše napada baš mlade.
Za ništa više oni vrimena nimaju,
U virtualnom svitu prebivaju,
Samo po mobitelu tipkaju
I jedino u njemu uživaju.
S aplikacije na aplikaciju samo skaču,
umisto da u ruke prime vijaču.
Igra i sport sad su u drugon planu,
Zaminija ih mobitel u svakome danu.

Kriv je i zato šta su nan dica pogrbljena, lošeg vida, rukopisa,
šta ne čitaju, ne izlaze vanka i družu se samo priko ekrana.
Zato te osuđujemo i poručujemo ti:
Nećeš ti s nama i našin vrimenon upravljat!
Dicu si pokvarija, prijatelje otudija,
Roditelje zaminija i igru ukinija.
Neće naša dica više bit o tebi ovisna!
Naša dica su pametna i misle svojon glavon,
Zato doli mobitel, Instagram, Snapchat, Facebook, Twitter...
Mi smo za igru, prijateljstvo, osmijeh, zagrljaj i toplu riječ,
Za prirodu, sport, šetnju, penjanje i trčanje.
Govorimo ti opet:
Nećeš ti nama više ditinjstvo krast!!!
I zato gori,
Gorija i nikad se više ne upalija!!!

Vesna Grubić

Ovogodišnji krnjo

Prvaši, može li selfie?

Raspložene učiteljice

Uvijek kreativna Antea s Teacher

MEĐUŽUPANIJSKO NATJECANJE IZ DEBATE

Debatni tim

Dana 8. i 9. ožujka naš debatni klub u kojem su učenici Lara Mimica, Klara Milišić i Luka Bajto pod vodstvom učiteljice Tamare Domić sudjelovao je na Međužupanijskom natjecanju iz debate u Osnovnoj školi Žnjan-Pazdigrad. Glavne su se debate vodile oko maloljetničkog upravljanja influencerskim kanalima, a osim četiri debate na zadanu tezu, imali su i dvije *ad hoc* teze. Treba uvesti strože kazne poznatima i Učenicima treba zabraniti unošenje elektroničkih uređaja u škole. Naši debatanti su se vrijedno pripremali cijele godine i čak sudjelovali na pripremnom turniru u studenome. Od 16 ekipa, naš je klub bio 7., što je odličan uspjeh s obzirom na to da im je ovo prva godina debatiranja. Pobjednik natjecanja je bio tim Kaštela 1. Što se tiče individualnih uspjeha Lara je bila 25., Klara 26., a Luka 14. od 50-ak učenika. Naši debatanti se vesele novim izazovima i željno iščekuju nove turnire.

DAN SPORTA

I ove godine odlučili smo pokazati sportski duh, kompetitivnost, ali i zajedništvo. Ovogodišnji Dan sporta održan je 28. ožujka. Uz već dobro poznate igre (nogomet, graničar i štafeta) učenici viših razreda okušali su se i u cageball-u, potpuno novoj disciplini koja je oduševila sve, od najmlađih do najstarijih učenika, ali i učitelje. Naravno, nije nedostajalo ni bubnjeva, zastava, navijanja i zabave. Ove godine smo se podsjetili na pravo značenje Dana sporta; nisu bitni rezultati, već zajedništvo, dobra volja i druženje. Veliko hvala svim učiteljima i djelatnicima škole koji su pomogli u organizaciji Dana sporta; pošteno su sudili, ali i podržavali sve učenike. Sigurna sam da mladi Manušani nestrpljivo čekaju sljedeću godinu, a mi osmaši, vjerujte nam na riječ, stižemo i sljedeće godine, ako ne sudjelovati, barem podržavati mlade snage.

Paula Vojnović, 8.c

Podrška s tribina

Najpošteniji suci

Ozbiljne pripreme

POSJET INSTITUTU ZA OCEANOGRAFIJU I RIBARSTVO

4. travnja 2. a razred posjetio je Institut za oceanografiju i ribarstvo. Otišli smo prvo u biblioteku, a onda smo gledali male morske organizme pomoću mikroskopa. U maloj smo prostoriji gledali morska odijela. Jedan je zaposlenik pričao o bocama za ronjenje i kako se koriste. Zatim smo otišli u veliku prostoriju gdje drže ribe, male hobotnice i hlapove u bazenima. Zaposlenici su nam dopustili da nahranimo malu hobotnicu srdelama. Po prvi put su djeca vidjela živoga hlapa. Nakon toga smo se malo poigrali i krenuli mini autobusom natrag. Bio je to jedan lijep i poučan izlet.

Marin Bakotić, 2.a Hranili smo malu hobotnicu

Svašta smo naučili

Što li sve ima tamo dolje?

Vidi - hlap!

DAN NJEMAČKOG JEZIKA

5. travnja 2019. u Nadbiskupijskom sjemeništu, petu godinu zaredom, održao se Dan njemačkog jezika. Naši Manušani su svaku, pa i ovu popratili svojom točkom, ove godine pod naslovom „Cyberbullying“.

Iako se glavni glumac Roko Ugrina koji je trebao nastupati u ulozi dide, netom prije nastupa ozlijedio, naša šestašica Gabi Španić odlično se snašla u ulozi none, a Paula Vojnović kao njezina unuka stručno joj je objasnila što je to *cyberbullying* uz savršene jezične postavke na njemačkom jeziku u ulozi Mihovila Parčine. Sam prizor *cyberbullying* odigrali su Zoran Perković kao žrtva *cyberbullyinga* i društvo nasilnica Karle Manojlović, Marije Budić Leto i Lane Vickov. Sve je to popratio *powerpoint* prezentacijom Mihovil Kuliš.

Tajana Bundara Manušani o cyberbullyingu

MALI MARULIĆ

Od 9. do 12. travnja održavao se 12. festival hrvatske drame za djecu Mali Marulić. Taj festival održava se u gradu pod Marjanom u Gradskom

Dječji žiri

kazalištu lutaka i uvelike je otvorio prostor suvremenim piscima na hrvatskoj književnoj sceni za djecu, odnosno predstavama koje direktnije komuniciraju s današnjom djecom progovarajući o njima bliskim temama. Ovo je jedini festival koji se obraća djeci, a ne onim odraslima i još odraslijima, velikima i još većima, ozbiljnima i još ozbiljnijima. Ove godine u četiri festivalska dana prikazano je 10 predstava, a jedan od članova dječjeg žirija bio je naš učenik 1. razreda Luka Kraljević. Marljivo je odgledao svaku predstavu i poput pravog kazališnog kritičara dijelio svoj sud i ocjenu.

Ilijana Dominović

ZABAVNO I KORISNO

Memoriranje je lako, pokazat ćemo vam kako! Učenici 1.a razreda koristili su memo tehniku iz NTC sistema učenja, uglednog prof. Ranka Rajovića i stihove pjesama pretvarali u niz slika i asocijacija.

Ilijana Dominović

Zašto kuka kukurijek

Kuka, kuka
kukurijek
i ljubavni
traži lijek.

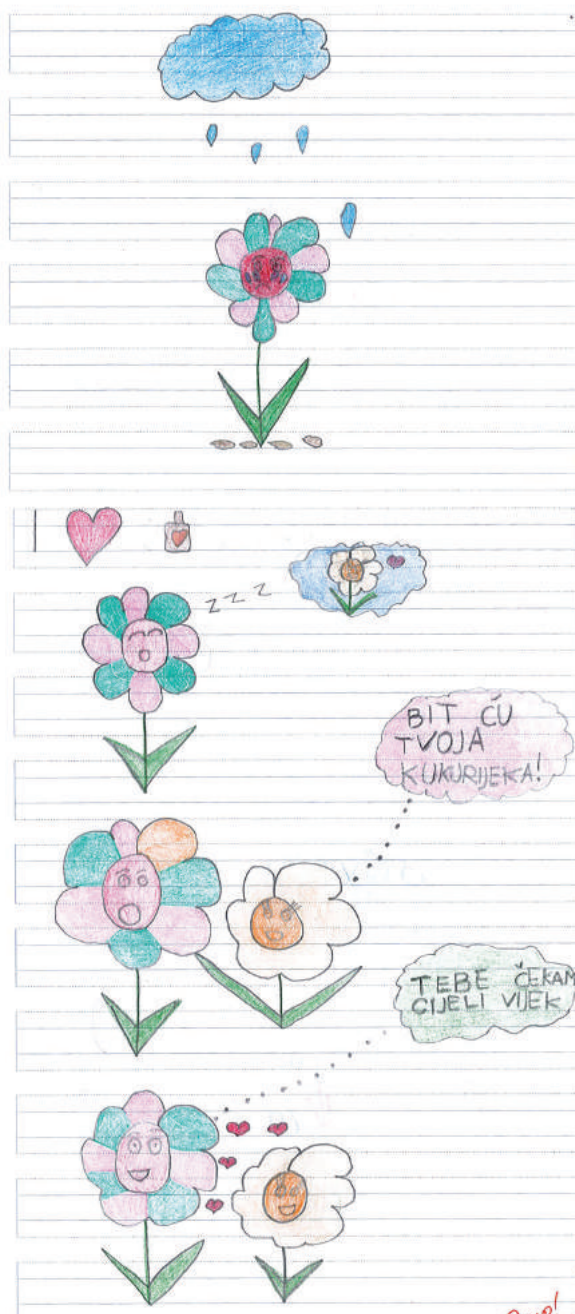
Stalno sanja
da ga čeka
negdje neka
kukurijeka.

Tad ga takne
ruka meka:
„Bit ću tvoja
kukurijeka.“

„Tebe čekam
cijeli vijek!“
klikne sretni
kukurijek.

Iva Hut

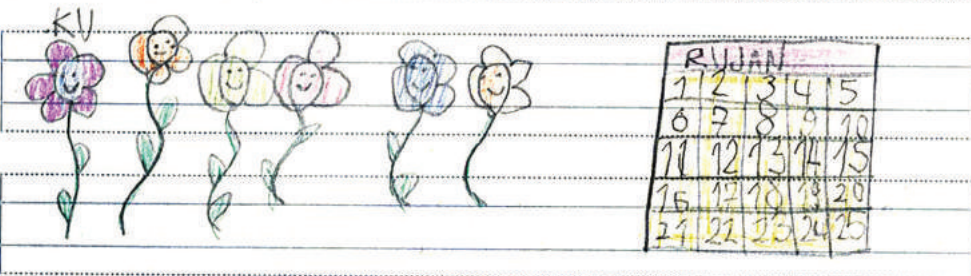
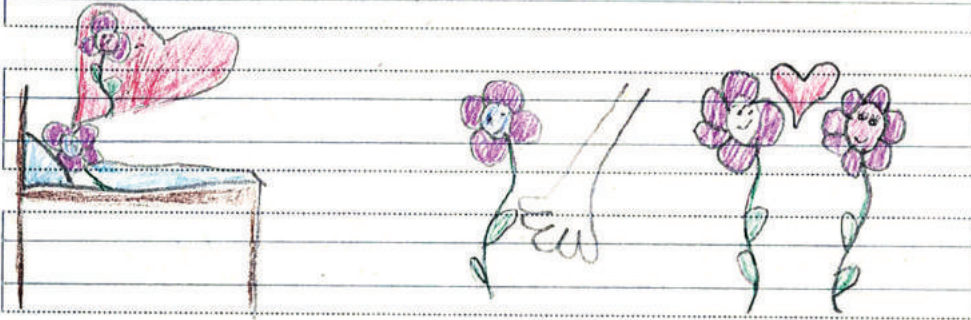
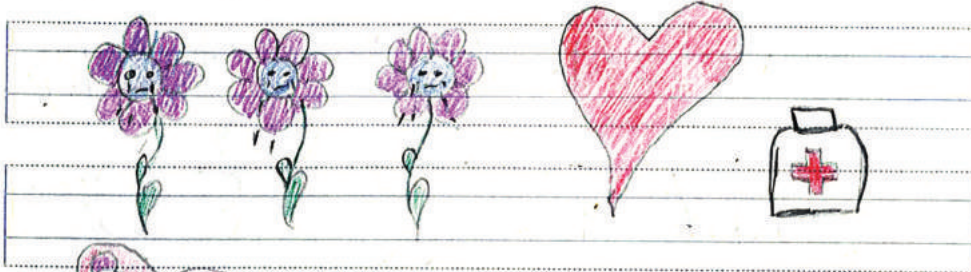
ZAŠTO KUKA KUKURIJEK

Amelie Ševeljević, 1.a

ZAŠTO KUKA KUKURIJEK

Bravo! (5)

MALI HUMANITARCI

Mali humanitarci su i ove godine bili jako vrijedni. Na početku godine krenuli su s prikupljanjem plastičnih čepova za djecu oboljelu od leukemije. Prikupili su veliki broj čepova i tako pomogli djeci doći do potrebnih lijekova.

Potaknuti sve većim brojem napuštenih životinja, zanemarivanja i zlostavljanja slabijih, Mali humanitarci započeli su i akciju „Za šapice i njuškice“. Akciji su se pridružili i ostali učenici produženog boravka, a veliko hvala i višim razredima na odazivu. Skupili smo preko 50 kilograma hrana i drugih potrepština te tako pokazali veliko srce i pomogli najslabijima.

Fani Katić Za šapice i njuškice

GOSTOVANJE TONKE ALUJEVIĆ NA MANUŠU

U četvrtak, 2. svibnja, gđa Tonka Alujević, autorica slikovnice Ježincova škrapica došla je u našu školu na zanimljiv način djeci dočarati svoje najnovije djelo. Dočekala su je nasmiješena lica i rapslesani folklorashi. Tonka je za naše učenike pripremila prezentaciju ilustracija sjena spomenutih u knjizi i kratku radionicu. Naglasila je kako je kada je bila djevojčica najviše voljela priče uz sjene, koju je tada izvodila na kamenu, tj. škrapi. Naime, autorica je priču Ježeva kućica prilagodila našem zavičaju te kopnene likove pretvorila u morske, jež je postao morski ježinac, a umjesto u kućici, radnja se odvija u škrapici. Priču je pretvorila u vrlo popularnu slikovnicu koja je privukla pažnju najmlađih. Vrlo poučna

Autorica s učenicima

i zanimljiva radionica djecu je naučila kako prepoznati pohlepu te sve njene negativne utjecaje.

Ivana Čorvilo, 8.c

NOVI ČLAN KOLEKTIVA ŠKOLE MANUŠ

Andrea s učenicima pred natjecanje

Prošle je godine naša škola napokon dobila pojačanje u redovima pedagoške službe. Dali smo joj godinu dana da se prilagodi, a već sada izgleda kao da je oduvijek s nama. Odgovorila nam je na par pitanja i predstavila naš novi projekt.

Ime i prezime: Andrea Koceić

Zanimanje: psiholog

Radim: ...s djecom, roditeljima i nastavnicima. Najdraži dio posla mi je onaj u kojem radim s djecom. Taj se dio odvija kroz pričanje, igranje, slušanje, vježbice, crtanje...što god kome najviše odgovara.

Najviše volim: božićno vrijeme, zanimljivu knjigu uz šalicu kave, plažu, čokoladu, druženje s obitelji, razveseliti nekoga...

Najmanje volim: gužvu u prometu, kašnjenje, ljutu hranu...

U slobodno vrijeme odmara me: druženje s obitelji i prijateljima.

Prva pomisao kad sam došla u školu Manuš: Koji dobar ugođaj, kao da sam kod kuće.

Najdraži citat: „Razlog zašto imamo dva uha, a jedna usta je da bismo mogli više slušati, a manje govoriti.“ Čini mi se da su ljudi često previše usmjereni na sebe, a premalo se posvećuju drugima te da „guraju“ svoj film bez obzira na ono što drugi govore. Vidim puno svađa koje nastanu baš zbog toga što jedni druge ne slušamo dovoljno. Malo više slušanja i razumijevanja svima bi nam dobro došlo.

Da nisam psihologinja, bila bih: ...teško pitanje za kraj. Prevoditelj, programer, teta u vrtiću... tko zna.

Ivana Goreta

DAROVITOST U ŠKOLI MANUŠ

„Škola po mjeri učenika“ naziv je ovogodišnjeg školskog kurikula naše škole kojim nastojimo pristupiti svim učenicima i usmjeriti se upravo na njihove individualne potrebe i različitosti. Na taj smo se način uspjeli u većoj mjeri posvetiti onim naprednim učenicima koji imaju određenu darovitost. Odlučili smo napraviti i pravu identifikaciju darovitih učenika kako bismo se još kvalitetnije mogli usmjeriti upravo tim učenicima i njihovim specifičnim interesima i mogućnostima.

Prema trenutno važećem Pravilniku o osnovnoškolskom odgoju i obrazovanju darovitih učenika, darovitost je sklop osobina koje učeniku omogućavaju trajno postignuće natprosječnih

kojim se označava darovitost u specifičnom području (npr. matematici, umjetnosti, sportu, glazbi i sl.)

Puno je mitova o darovitosti kao npr. da daroviti vole ići u školu, da su to oni koji dobivaju dobre ocjene, da svi nadareni vole učiti, da će daroviti uspijevati u životu bez obzira pružali im mi potporu ili ne, da su svemu izvrsni itd. Važno je istaknuti da upravo nedovoljna intelektualna stimulacija kod nekih darovitih dovede do dosade, a time i gubitka motivacije za školu pa čak i problema u ponašanju. Neka darovita djeca imaju izvrsne ocjene, a neka se ne snađu i ne pokažu svoj potencijal. Zbog toga je važno dovoljno rano prepoznati one nadarene. Tako je u našoj školi provedena identifikacija učenika i s radom je započela grupa darovitih učenika. Cilj takve vrste rada je pružiti cjelovitu podršku njihovom potencijalu. Učenici u takvoj homogenoj skupini surađuju s drugima, poboljšavaju socijalne vještine, ali i potiču kognitivni razvoj. Kako smo već započeli s radom tako su učenici odabrani u grupu darovitih bili i u prvom posjetu izvan škole. Za vrijeme odvijanja manifestacije „Festival znanosti“ učenici su posjetili Prirodoslovno-matematički fakultet i sudjelovali na radionici pod nazivom „Programirajmo uz boje“. Učenici su se družili, čuli puno novih i zanimljivih informacija te naučili nešto i o programiranju. Nakon posjeta su bili puni dojmova pa već dogovaramo i novu suradnju.

Vjerujemo da će zajedničkim radom škole i obitelji nadareni ostvariti svoje potencijale te da ćemo svi zajedno na darovitost gledati kao na dar, što ona i jest, te uživati u tom daru i svemu što on pruža.

Natjecanje iz emocionalne pismenosti

rezultata u jednom ili više područja ljudske djelatnosti, a uvjetovano je visokim stupnjem razvijenosti pojedinih sposobnosti, osobnom motivacijom i izvanjskim poticajem. Tri tipična obilježja za darovitu djecu¹ su prijevremena razvijenost, inzistiranje da „sviraju“ po svome te žar za savladavanjem u području njihovih interesa. Pri tome se često spominje pojam talentiranosti

¹ Winner, Ellen (2005): Darovita djeca, Lekenik, Ostvarenje d.o.o.

Andrea Kocčić

DOGAĐANJA U KNJIŽNICI

Svjetski Dan kravate - 18. listopada

I ove školske godine, obilježavajući Svjetski Dan kravate, učenici su u knjižnici oslikavali svilene kravate koje su kasnije bile izložene u stubištu škole. Također smo proveli radionicu vezivanja kravate, koja je bila prezentirana na projektoru, ali je puno učinkovitija bila demonstracija vezivanja pedagoginje Vesne Grubić nazočnim predstavnicima razreda koji su potom, naučenu vještinu prenijeli na svoje učenike u razredu.

Međunarodni dan školskih knjižnica

Unutar Mjeseca hrvatske knjige koji je trajao od 15.10. do 15.11.2018. obilježen je Međunarodni dan školskih knjižnica. Svi učenici, učitelji i roditelji mogli su posjetiti knjižnicu i vidjeti mnoge zanimljivosti koje se u njoj događaju. Na vidno mjesto bila je izložena edukativna igra Upoznaj glagoljicu te su učenici (šestih, sedmih i osmih razreda) mogli zaigrati igru, provjeriti i ponoviti znanje o našem starohrvatskom pismu. U knjižnici je nastalo nekoliko slikovnica koje su posjetitelji sa zanimanjem pregledavali:

- » Moja školska knjižnica (1.a, b, c, razredi i 2.b razred) – prikazuju školsku knjižnicu, tko u njoj radi, tko su korisnici, što se u knjižnici može raditi, koju građu knjižnica nudi,
- » Morska medvjedica (2.a razred) – temom prati morsku priču našeg kurikula (vođeno čitanje),
- » Slikovnice naše knjižnice (1.b razred) – mali katalog slikovnica,
- » Televizijske gliste (4.b razred) – edukativna slikovnica o lošem utjecaju prekomjernog korištenja tehnologija na tjelesni i umni razvoj djece.

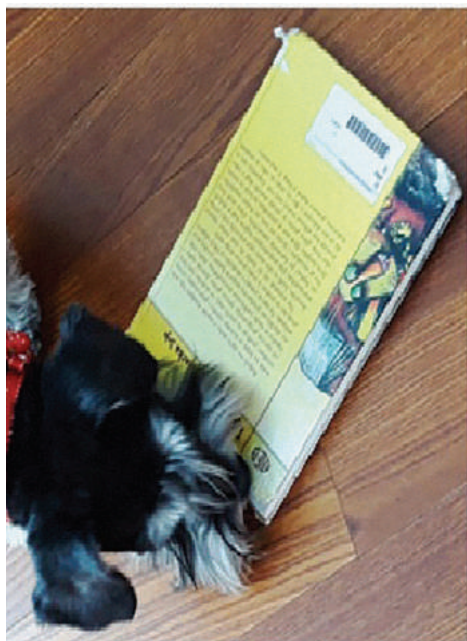
Oslikavanje kravata

Na postavljenom panou Čitajmo i čuvajmo knjige!, bilo je prikazano kako treba čuvati knjige koje čitamo.

Čuvajmo i čitajmo knjige!

Prava korisnika knjižnice

- » Možeš posuditi najviše dva naslova, od toga jedan lektirni, a jedan za slobodno čitanje.
- » Posudba knjiga traje najviše 30 dana, za produženje treba doći osobno ili telefonski na broj 347-019 u vremenu kad knjižnica radi.
- » Svaki korisnik dobiva besplatnu člansku iskaznicu koju treba čuvati (ako je izgubi dobit će zamjensku – kartonsku).
- » Referentna građa i časopisi ne posuđuju se izvan knjižnice te se smiju koristiti isključivo u prostoru knjižnice.
- » Knjižnica je mjesto gdje možete pronaći željene informacije, produbiti svoje znanje i zavoljeti čitanje.
- » Na raspolaganju vam je računalo koje ima internetsku vezu i knjižničarka za bilo koju pomoć.
- » Na računalu možete pisati zadaće te ih spremiti na svoj izmjenjivi disk.

Boni i mačak Joja

Kad smo već kod knjižnice, knjiga i čitanja, pitam se zašto jednom ne bi i neki kućni ljubimac u našem Mravcu zadobio pozornost čitatelja. On možda nije bio u našoj knjižnici te nije mogao saznati kako se treba ponašati kad se knjiga uzme u ruke i čita, ali je iz priložene slike vidljivo koliko je zapravo i on njen veliki obožavatelj. Toliko se unio u svoj posao, da kasnije ta knjiga nije mogla više biti ničija osim njegova.

Možda je našeg Bonija privukla naslovnica na kojoj je prikazan poznati mačak Joja. Uostalom, koji pas ne voli mačke?!

Katarina Škiljo

Čuvajmo knjige!

- » Ne lomi stranice!
- » Ne presavijaj knjigu!
- » Ne šaraj!
- » Ne podcrtavaj!
- » Ne obilježavaj po knjizi!
- » Ne ostavljaj knjigu na suncu ili u blizini vode.
- » Ne trgaj stranice iz knjige, pažljivo okreći!
- » Prilikom čitanja ne smiju se koristiti nikakvi umetci, spajalice, prešano cvijeće, pribadače, ljepljive vrpce i slično.
- » Ruke trebaju biti čiste.
- » Ne vlaži prste pljuvačkom prilikom okretanja stranica!

- » Ne drži na stolu na kojem jedeš!
- » Dok čitaš, nemoj jesti i piti.
- » Nakon čitanja spremi knjigu u ladicu da je ne pojede kućni ljubimac.
- » Pregledaj knjigu kad je posuđiš i prijavi oštećenje.
- » Ako uništiš ili izgubiš knjigu trebaš to nadoknaditi u dogovoru s knjižničarkom (kupiti novu istog naslova).
- » Ne lijepi sam knjigu selotejpom, nego prijavi knjižničarki!
- » Vрати knjigu na vrijeme kako bi i drugi učenici mogli čitati.

Knjiga ti može biti najbolji prijatelj i učitelj!

DOČEK SV. LUCIJE

Ovogodišnji doček sv. Lucije započeo je andeoskim pjevanjem Anje, Duje, Marice, Barbare, Katarine, Lucije, Nikoline, Lare, Indi, Leone, Tome, Vande, Katije, Cvite, Lene, Dore i Sare (iz 4.a, b i c), adventskom pjesmom *Visom leteć ptice male!*

Gledajući i slušajući mila lica, roditeljska srca su se raznježila, a oči zasjale.

Starim splitskim govorom kroz program su nas vodile simpatične i nasmijane Ana i Gabrijela, a svoje iznimno znanje na engleskom upotpunile Marena i Manuela u ulozi sv. Lucije (3.c).

Pričale su nam o životu sv. Lucije, gdje je rođena, kako se posvetila kršćanskom životu za vrijeme cara Dioklecijana od čije je ruke i nastradala te kako je bila darežljiva, nesebična i pobožna. Saznali smo da na njezin dan 13. prosinca

možemo posjetiti njezinu kriptu koja se nalazi ispod katedrale sv. Duje, a inače je otvorena samo toga dana u godini.

Potom su đaci 3.b: Raul, Roko, Marijeta, Petar i Marko; 2.c: Zara, Leona i Lara; 2.b: Duje, Dora, Darijan i Ana; 4.a: Katarina, Nikolina, Leona i Frane; 2.a: Đana, Petra, Gabrijel i Cvita čitali svoja pisma u kojima su izražavali svoje želje, zahvalnosti i molbe.

Dok je nastavak pjevanja pjesme našeg malog zbora *Srca gore, evo zore* i dalje raznježivao naša srca, učenici predstavnici razreda i naše slavljenice Lucije, sijali su pšenicu u pripremljene posudice sa svijećom. Oni će pšenicu svakodnevno paziti i zalijevati u svojim razredima prije nego odu na zaslužene blagdane.

Katarina Škiljo

Andeoski zbor

Tribine

PRIČIGIN

11. MANUŠKI PRIČIGIN pod nazivom *Manuške čakule*, održan je 21. ožujka u Manuškom tinalu. Naša voditeljica programa, učenica Ana Jakovina, uvela nas je u čakulu učenika pričiginaša, a potom i sama izrecitala pjesmu *Tri no-nice* Drage Gervaisa. Svi su učenici bili izvrsni. Barem su tako kasnije komentirali nazočni slušatelji kojih je bilo doista u velikom broju. Lijepo je što se na takvom druženju okupe učitelji, roditelji, djedovi, bake, rođaci i učenici, a zbog kojih i jesmo tu. Čuli smo razne priče svih uzrasta, od prvog do osmog razreda. Pričalo se općenito o čakuli, čakuli u školi, na igralištu, na selu, kod kuće, o čakulama s poznatim osobama, o događajima roditelja, djedova i baka iz njihovog života i mladosti, što sve okuplja ljude, kako male

stvari vesele, što se dogodi kad „zapnete u snigu“, kako „kokot“ završi u loncu itd.

Cijelo događanje, svirajući i pjevajući prigodnu pjesmu *Ča je život vengo fantazija* popratio je naš školski zbor pod vodstvom učiteljice Sandre Katunarić te su i prisutni počeli s njima pjevati.

Na kraju svih priča, obratila se prisutnima i ravnateljica Marita Guć sa svojom pričom o banani koju je ispričala potaknuta događajem u 1.c razredu.

Mnoge priče su nastale na poticaj priča koje su bake, djedovi i roditelji ispričali svojoj djeci. Zato im se od srca zahvaljujem jer su pokazali koliko vole svoju djecu, a i surađuju sa Školom. Bio je to još jedan u nizu veselih događanja u našoj školi.

Katarina Škiljo

Koliko čakula...

Ništa bez pjesme

DRŽAVNO NATJECANJE IZ ASTRONOMIJE 2019.

Ovogodišnje se državno natjecanje iz astronomije održavalo u Slavanskom Brodu od 13. do 15. svibnja. Iz naše škole je sudjelovalo 5 učenika: Luka Bajto, Matej Duplančić, Lara Jakovina, Marina Vučica i ja, pod mentorstvom učiteljice Katice Jukić.

Prvog dana, 13.5. u ponedjeljak u 9:00 sati smo krenuli iz Splita za Slavonski Brod, a put je trajao umornih 9 sati. U Slavonski Brod smo stigli na otvorenje državnog natjecanja u gimnaziji „Matija Mesić“.

Sljedećeg je dana započelo natjecanje. Prvo smo pisali test, a zatim prezentirali naše radove. Poslijepodne smo išli u razgledavanje znamenitosti grada Slavanskog Broda. Vidjeli smo Tvrđavu Brod, zvjezdolikog oblika, koja je služila za obranu protiv Turaka. Bili smo i u muzeju tambura koji se nalazi u prostoru Tvrđave Brod i naučili nešto o tamburama i prvim tamburašima. Posjetili smo rekonstruirani stan slavnog hrvatskog pjesnika Dragutina Tadijanovića koji se rodio 1905. i živio čak 102 godine, a pročitali smo i neke njegove pjesme. Vidjeli smo i spomenik kulture obiteljske kuće Brlićevih. Nakon što smo obišli neke dijelove Slavanskog Broda, vratili smo se u gimnaziju i vidjeli rezultate:

- » Marina Vučica – 7. mjesto (5. razredi),
- » Marta Ercegović – 5. mjesto (6. razredi),
- » Lara Jakovina – 7. mjesto (6. razredi),
- » Luka Bajto – 3. mjesto (7. razredi),
- » Matej Duplančić – 4. mjesto (7. razredi).

U srijedu ujutro je bilo proglašenje pobjednika i dodjela pohvalnica, priznanja, pokloničića...

Natjecatelji državnog natjecanja iz astronomije

Luka nije mogao prisustvovati proglašenju jer je žurio u Split na premijeru mjuzikla Neočekivana dadilja u kojem je imao jednu od glavnih uloga.

U tri dana što smo bili u Slavanskom Brodu bilo je zabavno, ali i hladno jer smo non-stop šetali po hladnoći i kiši i nismo vidjeli ni zrake Sunčeve svjetlosti, ali sve u svemu je bilo zabavno proživjeti ovakvo putovanje, a kroz njega i nešto naučiti.

Marta Ercegović, 6.c

Natjecatelji u razgledavanju

SPORTSKA NATJECANJA

Humanitarna utrka za Vukovar

» 1. mjesto – Lucija Šoljak

Stolni tenis – županijska razina

» 4. mjesto – Marina Vučica, Fani Jukić,
Nina Baumgartner, Nina Martinić

Ekipno prvenstvo osnovnih škola Splita - STRELJAŠTVO

» 1. mjesto – Dominik Nađ, Duje Kuzmić, Ante Vujanović, Luka Kovačev, Mario Medini

Ekipno prvenstvo osnovnih škola Splita - Skijanje

» 3. mjesto (dječaci) – Roko Butorac, Jakov Tralić, Karlo Jug Dujaković, Marin Kraljević
» 3. mjesto (djevojčice) – Antea Gabrić, Marita Kedžo, Ana Kraljević, Lara Mimica, Nina Raić, Marieta Bokšić, Lena Colnago, Lana Vickov
» 3. mjesto (pojedinačno) – Ana Kraljević

Ski

Stolni tenis

Natjecanje iz astronomije

Međuškolsko natjecanje

BUDIMPEŠTA – BRATISLAVA – BEČ

Proljetni praznici u mojoj obitelji već tradicionalno znače bijeg od užurbane svakodnevice i istraživanje novih, nama neotkrivenih prijestolnica kulture. Nakon prošlogodišnjeg obilaska cijele Hrvatske (Dalmacije i Istre uzduž i poprijeko, Hrvatskog zagorja i Slavonije zbog iskušavanja delicija), ove godine odlučili smo prijeći granice Lijepe Naše i u tri dana posjetiti najveće turističke destinacije na Dunavu.

1. DAN - BUDIMPEŠTA

Krenuli smo u ranim jutarnjim satima iz Zagreba i nakon 6 sati vožnje stigli smo u Ljepoticu na Dunavu – Budimpeštu, grad koji zrači poviješću i mjesto na kojem 4 godine učenja povijesti u teoriji napokon ostavljaju dojam nečega što se zapravo dogodilo. Naša prva destinacija bila je Citadella (lat. grad na uzvisini) koja pruža predivan panoramski pogled na 2 grada – Budim i Peštu koja su sa 7 mostova spojena u jedan. Ono

Vrati se dolje...

Umjetnička

što me osobno dojmilo je spomenik narodnog oslobođenja, nacionalni simbol koji je izazvao tenzije između Sovjeta i Mađara jer su Sovjeti postavili natpis koji svjedoči kako su samo oni spasili Budimpeštu, što po svjedočenju Mađara nije bila istina. Nakon predavanja o sukobu brojnih plemićkih obitelji, o prevarama koje su povijesni ujaci izvodili svojim nećacima, šogorima i djeverušama, lakše bi bilo shvatiti linearnu funkciju i trigonometriju nego obiteljsko stablo ugarskih vladara.

Nakon Citadelle smo se spustili s jednog od 7 brda u žilu kucavicu grada Pešte. Fasciniralo me koliko je grad koji broji nešto više od milijun i pol stanovnika dobro organiziran, od autobusa koji su u sekundu točni, preko vlakova, tramvaja i taxija sve do podzemne željeznice čime su gužve apsolutno nemoguće. Nakon sveobuhvatne, ali uspješne potrage uputili smo se prema najpoznatijoj ulici u Budimpešti, Vaci, poznatoj po brojnim trgovinama svjetski poznatih brendova odjeće, obuće, nakita, i meni najbitnije, hrane.

Za nas koji volimo znati više nego što bismo trebali, panoramski smo razgledali i hotel u kojem su Richard Barton i Elizabeth Taylor za vrijeme snimanja jednog filma, započeli, ali i okončali svoju ljubavnu priču. Na kraju, osim odveć gorke kave (6+ šećera) i kolektivne zbunjenosti oko pretvaranja mađarskih forinti u hrvatske kune, jasno je da ne zovu Budimpeštu bez razloga Pariz Istočne Europe.

2. DAN – BRATISLAVA

Svoje putovanje nastavili smo na samom rubu bivšeg istočnog bloka – Bratislavi, gradu izgrađenom na ostacima Hladnog rata i komunizma. Posjetili smo Vrata slobode, spomenik izgrađen podno srednjovjekovne utvrde Devin, a simbolizira patnju Slovaka i sve nedaće s kojima su bili primorani živjeti kao narod na samom rubu željezne zavjese. Radi se o ljudima koji su žudjeli za boljim i slobodnijim životom, a koje je Istok sputavao zbog čega ih je na samome

Kad mi padne šešir na čelo...

Pogled u prošlost

mjestu gdje je spomenik podignut ubijeno četiristo koji su pokušali prijeći željeznu zavjesu. Mjesto je to koje je prije stotinjak godina razdvajalo Istok i Zapad, komunizam i kapitalizam, a danas Dunav i Morava razdvajaju dvije samostalne i razvijene države – Slovačku i Austriju. Sam njihov način života ostavlja dojam zaustavljenog vremena koje traje i traje, ostavljaju dojam ljudi kojima se nigdje ne žuri i kojima je svaki trenutak poseban. Nema ulice koju ne prati živa glazba njihovog tradicionalnog drvenog puhaćeg glazbala – fujare i instrumenta za sve romantične duše – gitare. Grad je poseban i zbog zanimljivih i nesvakidašnjih skulptura postavljenih na neobičnim gradskim mjestima, od kojih je najpoznatiji kanalizacijski radnik koji izlazi kroz šahtu na zasluženu pauzu, a postao je i simbol same Slovačke. Večer smo proveli u noćnoj

Prekrasan pogled

šetnji gradom, a toga dana napravili smo kilometražu otprilike od Splita do Omiša i natrag, samo inozemnu.

3. DAN – BEČ

Posljednji dan putovanja posjetili smo multikulturalnu prijestolnicu – Beč, grad jorgovana, smješten ne samo na Dunavu, već i na

Bečka podzemna

nebrojivo mnogo njegovih pritoka. Obilazak smo započeli na Trgu Marije Tereze, zatim smo obišli suvremene bečke prijestolnice – imperijsku palaču Hofburg koja je prije bila prijestolnica vladara Austro-ugarske, a danas je tu središte predsjednika Austrije te Stephansdom, neogotičku katedralu koja je u vrijeme Drugoga svjetskog rata bila demolirana, a glavni zvonik potpuno razrušen, a još se i danas obnavlja. Ostatak prijepodneva proveli smo upoznavajući se sa suvremenim Bečom; osobno, želja mi je oduvijek

bila iskušati vožnju podzemnom željeznicom, a upravo je ona bečka bila previše za odoljeti. Ostavlja dojam dalekog New Yorka, a zapravo je grad vrlo blizu Hrvatske. Ono što me fasciniralo je vrijeme ručka; mi, hrvatska obitelj, sjedamo u turski restoran u austrijskoj ulici gdje nas poslužuje indijski konobar koji priča hrvatskim jezikom. Poslijepodne smo proveli u palači Schronbrunn. Palača se sastoji od na tisuće soba, od kojih je najupečatljivija tzv. bogata soba, soba obložena staklom u kojem se nalazi originalni krevet u kojemu je Marija Tereza spavala. U samom kompleksu palače nalaze se engleski i francuski vrtovi, a osjećaji koji vas preplave kada shvatite da hodate po tlu po kojem je nekada hodala povijesna elita su uistinu neopisivi.

Putovanje kroz tri prijestolnice kulture na Dunavu bio je idealan bijeg od užurbane svakodnevice, kulturno uzdizanje, a uz obiteljsko druženje čini savršeni recept svakog putovanja.

Marino Kosor, 8.c

OUR HOUSE

„Our house“ popularni je mjuzikl iz 2002. inspiriran najvećim hitovima britanske grupe Madness.

Radnja je orijentirana na protagonista Joe Casey-a, mladića iz londonske radničke četvrti koji povodom svog 16. rođendana mora donijeti važne odluke za svoj predstojeći životni put, ali i put njegovih prijatelja. Kroz hitove koji spajaju sve žanrove, ali i sve generacije, pratimo dvije moguće priče; onu o Joe-u koji ustraje i onu u kojoj protagonist donese pogrešnu odluku, nesvjestan posljedica.

i Engleza, ali i zajedničke interese. Ponosni su, kako navode, zbog 20 predstava održanih u Engleskoj i čak 30 na daskama HNK do sada. Ravnatelj britanske škole ističe kako je i Hrvatima i Englezima ovo postao važan dio života, projekt koji se kroz godine razvijao i usavršavao, ali i bio poticaj učenicima da se nanovo upoznaju, kako ostale kolege, tako i sebe i svoje sposobnosti. Istaknuo je i kako je šokiran talentom mladih Hrvata te dodaje kako im je glavno načelo integrirati hrvatske mlade nade u UK.

Treba dodati i kako za produkciju nije bio zadužen isključivo engleski tim, već i učitelji 1.

Naše Manušanke

Ovo je 9. po redu zajednički glazbeno-glumački projekt Hrvatske i Velike Britanije.

Cijelu glumačku postavu utjelovljuju učenici 1. gimnazije u suradnji s Astor College-om iz Dovera u Engleskoj.

Ravnatelji obaju škola ističu kako je temelj uspješne suradnje neprestana komunikacija i želja za savršenstvom. Ističu i kako uspješni projekti bacaju novo svjetlo na odnose Hrvata

Gimnazije. Najistaknutija među njima je Olga Granić koja naglašava kako njena uloga koordinatorice nije nimalo laka, no uz dobru ekipu, sve boljke prolaze. Naglasak stavlja na samu ideju mjuzikla; naglašava kako nije cilj imati osrednju školsku produkciju kojoj će prisustvovati učenici, prijatelji i rodbina, već imati profesionalni projekt zanimljiv za sve generacije. Nakon novinarskih pitanja i kratke pauze za računanje,

dodaje kako je u 9 projekta ukupno sudjelovalo 360 učenika.

No, ipak su naši vršnjaci oni za koje je sve ovo namijenjeno. Bivše učenice naše škole, Lea Talia Meić i Nika Valčić također su članice produkcije „Our house“-a. Lea igra glavnog ženskog protagonista, a Nika njenu najbolju prijateljicu, na pozornici, ali i u pravom životu.

Lei smo postavili par pitanja:

Kako se uopće ohrabriti za audiciju za ovako veliki projekt?

– Ja sam odmalena sanjala o predstavama, pjevanju i plesanju na pozornici. Kada sam saznala da upravo moja škola surađuje s Engleskom, teško je bilo odoljeti audiciji. No, ipak, postojao je strah. Ciljala sam na neku malu ulogu, čisto da osjetim kako je biti dio uigranog tima.

Na konferenciji za tisak

Kako si od male uloge došla upravo do one glavne?

– Nakon audicije dobila sam ulogu na koju sam i ciljala, najbolju prijateljicu protagonista, no spletom okolnosti zbog bolesti glavne glumice, ja sam uskočila kao zamjena i ostala kao glavna. Zvijezde su se lijepo posložile.

Kakav je osjećaj biti dio vrhunske engleske produkcije?

– Definitivno je lijepo biti okružen ljudima koji dijele tvoje interese i sposobnosti.

Što je potrebno za uspješnu predstavu?

– Definitivno timski rad. Mislim da je za uspješne emocije na pozornici potrebno ostvariti pozitivne međuljudske odnose među kolegama i privatno.

Koliko odricanja, prvenstveno vremena, iziskuje priprema mjuzikla?

– S obzirom na to da se radi o mjuziklu, imamo glumačke, pjevačke i plesne probe. Iziskuje puno vremena i puno truda, odricanje slobodnog vremena i ulaganje istog u napredak sebe kao pojedinca, ali i cijele ekipe. No, kada čujem pljesak prepunog HNK, sav umor prestaje.

Je li nervoza prisutna?

– Uvijek su tu one slatke brige, hoću li zaboraviti tekst ili možda upasti na pozornicu u krivo vrijeme ili na krivu stranu. No, na kraju krajeva, i publika je svjesna kako u 2 sata programa uživo ne može sve biti 100% točno tako da ne zamjeraju, dapače, simpatično im je.

I za kraj, imaš li kakav savjet za one koji se možda premišljaju ići za svojim snovima ili ne?

– Uvijek i pod svaku cijenu pratite svoje ambicije i svoje talente. Ako imamo mogućnost, zašto je ne bismo iskoristili?

Dodajmo ovomu kako je svih 5 predstava u Splitu rasprodano, a ovacije gledatelja bile su nesuspregnute, posebno na samoj premijeri gdje je gromoglasni pljesak trajao više od 10 minuta.

Marino Kosor, 8.c

INTERVJU: TONČI MIHOVILOVIĆ

Nakon prošlogodišnjeg oproštaja od učiteljice razredne nastave Kate Brulić, ove je godine vrijeme da još jedna ikona naše škole kaže zbogom radnim danima i zamijeni ih zasluženom mirovinom. Tonči Mihovilović, profesor glazbene kulture, povodom svoje ‘penzije’ odgovorio nam je na par pitanja. Vrlo je školovan, proputovao je cijeli svijet, radio razne poslove i stekao jednako toliko iskustva, međutim, pronašao se u rock ‘n’ rollu te prosvjetiti.

I sami se bavite glazbom.... Kada je sve to počelo? Kakvu glazbu najviše svirate?

– Vrlo rano, imao sam otprilike osam godina kad sam dobio gitaru, a budući da na Šolti nije bilo glazbene škole, morao sam se snalaziti sam, dakle bio sam samouk. No, ubrzo sam se priključio školskom orkestru i tu sam dosta naučio.

U zadnje vrijeme najviše sviram rock-jazz, ali po potrebi i zabavnu glazbu.

Koja Vam je omiljena pjesma?

– Nemam omiljenu pjesmu, volim slušati rock, jazz i klasičnu glazbu. Od izvođača najomiljeniji su mi Pink Floyd, rock gitarist Eric Clapton, flamenko gitarist Paco de Lucia, Mark Knopfler i grupa Dire Straits. Od mladih Ed Sheeran, Bruno Mars, Taylor Swift...

Kada ste dobili učiteljski poziv?

– Nakon elektrotehničke škole nisam sebe vidio u tom poslu, već sam se želio baviti glazbom pa sam upisao Pedagošku akademiju i tako stekao zvanje učitelja Glazbene kulture.

Odnosi u društvu i društvo kao znanost posebno me zanimalo te sam upisao Sociologiju na Filozofskom fakultetu u Zadru i stekao zvanje prof. sociologije.

Tonči Mihovilović s ravnateljicom Maritom Guć

Koliko ste dugo radili u školi? Jeste li radili i u nekoj drugoj školi osim ove?

– Radio sam i po drugim školama, a najduže sam radio u Dugopolju te u Glazbenoj školi u Šibeniku gdje sam djecu učio svirati gitaru i naravno, u ovoj.

Koji su Vam hobiji?

– Razni sportovi, ali najviše uživam igrati tenis i stolni tenis.

Proputovali ste cijeli svijet, a ipak se vratili natrag u Hrvatsku. Čemu ste se uvijek vraćali ili što Vas je vraćalo?

– Da, proputovao sam skoro čitav svijet, bio sam u Americi, Australiji, na Novom Zelandu i

u brojnim europskim gradovima. Čak sam jedan period živio u Njemačkoj i imam jako pozitivna iskustva iz te zemlje, a posebno iz Australije i Novog Zelanda.

Vraćao sam se uvijek svojim korijenima, obitelji i to je nešto što je prisutno u svakom čovjeku. Gledajući ljude u dijaspori, shvatio sam da je, i pored lijepog života, u njima uvijek prisutna ta bol i čežnja za domovinom. Nije uvijek lako, ali čovjek se navikne na sve. Meni se to osobno nije sviđalo i zato sam još uvijek tu u svom prelijepom Splitu i, naravno, blizu Šolte.

Poznati ste kao čovjek s velikim iskustvom, a Vaše priče zanimljive su svim generacijama. Koja Vam je omiljena? Na koju djeca najviše reagiraju? Koju najviše pričate?

– Najinteresantnije su im bile priče s mojih brojnih putovanja, kao npr. slučajni susret s bivšim učenicom u Berlinu koji me učio kako oprati robu u gradskoj praonici, zatim kad mi se pokvarila klavijatura pred sam početak koncerta u Sydneyu, priča o zabavnom parku u Chicagu

Rock...

... 'n' Roll

koja mi se pretvorila u noćnu moru i pojačala strah od letenja avionom...

Hoće li Vam rad s djecom nedostajati?

– Unatoč nezahvalnom položaju naše profesije u društvu, rad s djecom će mi svakako nedostajati, njihova nevinost, iskrenost, spontanost i duhovitost.

Imate mnogo iskustva i kao razrednik... Koja je razlika između Vaše prve i posljednje generacije?

– Razredništvo je doista zahtjevan i odgovoran posao i ponekad je teško uskladiti sve dječje osobnosti, ali nas obogaćuje i oplemenjuje. Prijašnje su se generacije više družile i međusobno surađivale, a današnje su okrenute isključivo samo sebi, tj. svojim mobitelima.

Jedna mudra poruka učenicima i kolegama za kraj...

– Znanje se uvijek može nadoknaditi, ali prijateljstvo i druženje tijekom školovanja nikada.

Marino Kosor, 8.c

ODLAZAK U MIROVINU UČITELJICE VEDRANE ŠKARIĆ

Povodom odlaska u mirovinu, umjesto tipičnog intervjua za kraj učiteljica je odlučila svim učenicima, ali i svima nema napisati pismo s nekim važnim savjetima za život...

Dragi moji,

u učionici kemije sreli smo s toliko kemijskih formula, ali nam nitko nije ponudio onu životnu. Ipak, nadam se da ćete kroz život uspjeti izraditi vlastitu uz sve savjete koje vam daju vaši roditelji, prijatelji i mi – učitelji.

Bez nekih elemenata ipak ne možete:

Ž (životni ciljevi) – Budite svjesni svojih mogućnosti i postavite svoje ciljeve visoko. Ustrajte u njima i ne dajte da vas pokolebaju problemi na koje nađete.

I (poštovanje) – Poštujte sve ljude, bez obzira na njihovo podrijetlo, prošlost, posao... svi smo mi drugačiji, ali u tome i jest ljepota.

V (ljubav) – volite! volite svoje bližnje, posao koji radite, planet na kojem živite i mjesto odakle ste. Najvažnije od svega, volite sebe jer inače ne možete voljeti ni druge.

O (duša) – Ostanite djeca u duši, radujte se malim stvarima. Nemojte da vas svijet pokvari, vi njega poboljšajte.

Ove molekule spojite u formulu i sami im odredite omjere, a ja vam u svemu tome želim i par atoma sreće (T), nek' vam se nađe...

vaša učiteljica,

vedrana Škarić

PREPORUKE KNJIGA I KAZALIŠNE PREDSTAVE

Igrač broj jedan

Ernest Cline američki je pisac rođen 29. ožujka 1972. godine u Ashlandu u saveznoj državi Ohio. Njegova najpoznatija djela su Armada i Igrač broj jedan prema kojemu je snimljen i istoimeni film. U ovom zabavnom romanu za mlade pratimo tinejdžere u svijetu videoigrica. Radnja romana se odvija u dalekoj budućnosti 2044. godine gdje je svijet postao smetlište.

Glavni junak ovog romana je Wade. Da izbjegne sve ono što se nalazi oko njega, ide u virtualni svijet OASIS-a. Čovjek koji je stvorio OASIS zove se James Halliday koji je umro bez nasljednika te je obećao kontrolu nad OASIS-om i svoje bogatstvo osobi koja uspije riješiti zagonetke u njegovom svijetu.

Naslovnica knjige

Ovaj napeti roman preporuka je svim ljubiteljima videoigrica i avantura. S obzirom na ubrzani razvoj tehnologije, nije nam teško zamisliti život u ovakvom svijetu. Stoga je poruka ovoga romana, u prenesenom značenju, ako mislimo preživjeti, morat ćemo pobijediti – i suočiti se sa stvarnim svijetom od kojeg neki često očajnički nastoje pobjeći.

Katja Ruta Mojsilović, 8.c

Izgubljena u prijevodu

Izgubljena u prijevodu priča je u kojoj autorica Jean Kwok opisuje život male Kimberly koja se s majkom preselila iz Hong Konga u bijedu njujorškog Brooklyna. Kimberly se suočava s brojnim problemima koji se običnom čitatelju čine nerealni dok su zapravo svakidašnjica brojnih imigranata diljem svijeta. Osim što zna samo nekoliko riječi engleskog, prisiljena je ilegalno pomagati majci u tvornici tekstila i suočiti se sa zlostavljanjem i rasizmom. Kako odrasta, Kimberly se suočava s još mnogo teških situacija – zaljubljenost u dječaka koji joj nije nimalo sličan, život u bijednim uvjetima i pritisak da se uklopi u

Naslovnica knjige

novu školu. Autorica je bila inspirirana vlastitim iskustvom i u svojem djelu Izgubljena u prijevodu govori o sudbini brojnih američkih imigranata te o cijelom jednom drugačijem svijetu, izgubljenom u prijevodu, o kojem suvremeni prosječni čitatelj ne zna gotovo ništa.

Antonia Perić, 7.c

Priče iz Vukovara

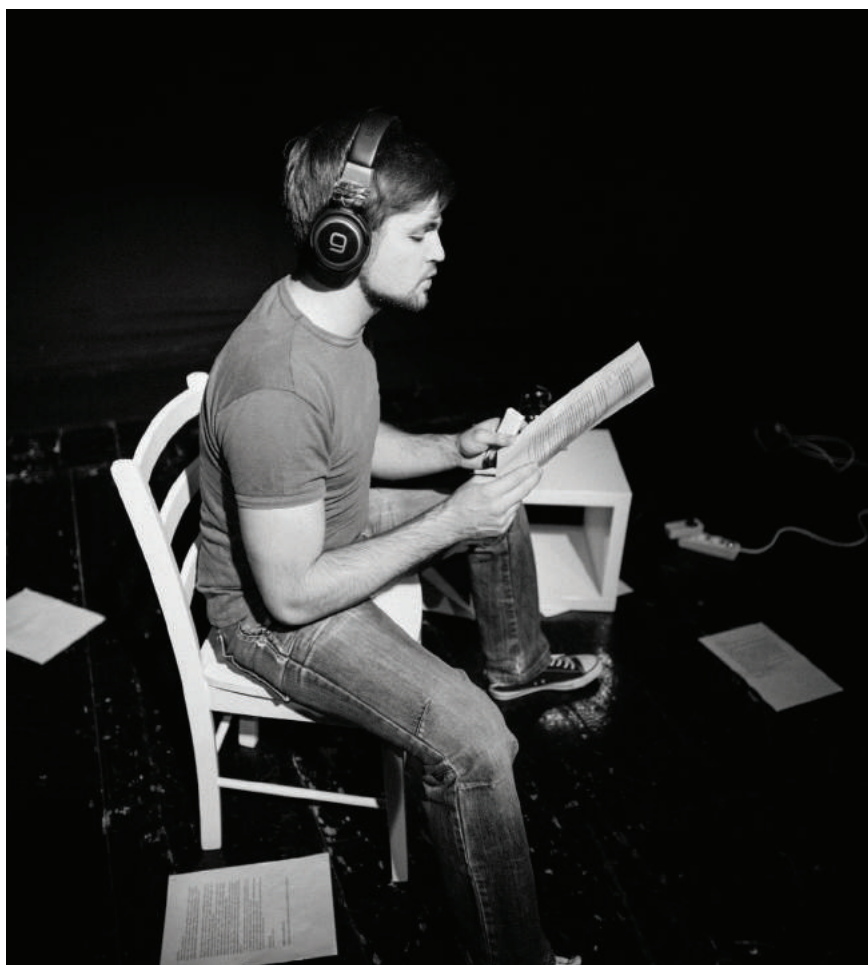
U predstavi Priče iz Vukovara pratimo glumca Peru Eranovića koji kroz svoju monodramu utjelovljuje više likova, a najistaknutiji među njima je Siniša Glavašević, ratni izvjestitelj koji je svoj život premjestio na ratnu frontu kako bi izvještavao o pravoj istini koja se 90-ih događala na prostoru današnjeg razrušenog, ali ipak hrvatskog grada. Ta je tužna istina sve ostale probleme stavila po strani. Oni dječji nestali su, ne samo dječji problemi, već i njihovi osmjesi, njihove igre. Sve to zamijenjeno je ratnim stradanjima koja ne biraju ni mjesto, ni spol, ni dob. Tako je i Pere, odnosno Siniša, kroz interakciju s publikom na Sceni 55 HNK u Splitu svim gledateljima približio način života toga vremena. Kroz

Pere Eranović na Sceni 55 HNK u Splitu

radnju, autor nas uči kako izbjeći rat i situaciju u kojoj su Hrvati tada bili, uči nas o susjedu koji postaje prijatelj, o djetinjstvu, o pravim vrijednostima – uči nas o životu. Načinu života kojeg

da je bilo, spriječio bi rat i sva njegova stradavanja, fizička i psihička. Od bebe od 6 mjeseci sve do starice od 102 godine. Kroz 55 minuta autor kroz duhovite interpretacije prijatelja, neprijatelja, djece i zaposlenih poslovnjaka upoznaje sve dobi s problemom u kojem smo prije 25 godina bili s ciljem da se u to mračno doba više nikada ne vratimo. Duhovite, ali poučne priče isprekidane su Glavaševićevim javljanjima Radiju Zagreb i pjesmama. Najljepša priča bila je Priča o osmjehu kada je Glavašević, unatoč ratu, uvijek pronalazio mjesta za smijeh. Predstava je sklad duhovite, poučne i tragične ratne atmosfere koju svatko čiji je narod stradao treba pogledati.

Pere Eranović kao Siniša Glavašević

Marino Kosor, 8.c

MILA RONČEVIĆ

U današnje vrijeme često izgubimo pojam o onome što je bitno, poteškoće u obitelji ili par loših ocjena u školi čine nam se kao smak svijeta, no sve to prođe kada život na nas snažno pusti hladni tuš koji nas probudi iz te zablude tzv. problema. Shvatimo koliko su minorni naši problemi kada se susretnemo s onim pravima, onima koji ne prolaze tek tako. Početkom ožujka svakodnevenu rutinu prekinuo je vapaj za pomoć roditelja malenog bića koje je na zemlju stupilo prije nešto manje od dvije godine, bića koje je očito bilo predodređeno za velike stvari; za ujediniti hrvatski narod. Malena Mila Rončević jednogodišnja je djevojčica iz Rijeke koja se od svih nas

Mila Rončević

razlikuje samo po jednome; u svoje dvije godine propatila je više no svi mi skupa. Nedužno dijete na čija je leđa stavljeno ono najgore, bolest. Mila se već godinu i pol bori s akutnom mijeloidnom megakariocitnom leukemijom, bolešću koja je strašna onoliko koliko i zvuči. Njena posljednja šansa za liječenje je bolnica u Philadelphiji, no troškovi liječenja su vrtoglavih 2.8 milijuna dolara, odnosno dvadesetak milijuna kuna. Milin otac, Marin Rončević, na Facebooku je objavio status koji je dotaknuo i one kamenoga srca.

„Ovim putem molimo sve koji mogu izdvojiti koju kunu za pomoć našoj Mili da uplate koliko mogu i žele. Svaka kuna je dobrodošla i svaka minuta je važna.“

I dogodilo se ono o čemu su Marin i Sanja, Milini roditelji, ali i sama Mila, mogli samo sanjati; cijela Hrvatska čula je njihov glas i njihov vapaj. Svi su se uključili sa samo jednim ciljem; priuštiti sretno, veselo, bezbrižno i zdravo djetinjstvo kakvo jednoj djevojčici i priliči. Donirali su frizerski saloni, mali obrti, hrvatske poznate ličnosti, a oni ‘mali’ ljudi davali su posljednji novac koji im je trebao služiti za svježi kruh. Svi su imali samo jedan jedini cilj; Milino ozdravljenje. I uspjeli smo, svi mi koji smo bili dio toga. Uspjeli smo poslati Milu na put života, odnosno put o kojem život ovisi.

Hrvatska inače razjedinjena, u vječnom sukobu ideologija, politike, novog kurikula i sličnih stvari koje u ovakvim trenucima izgledaju totalna besmislica, ovoga je puta djelovala cjelovito, djelovala je kako jednom narodu priliči, djelovala je ujedinjeno. Malena Mila nije samo djevojčica, ona je simbol. Simbol onoga što Hrvati mogu kada djeluju skupa, kada djeluju zajedno, kada prijeđu sve razlike. Postala je zajednički nazivnik sve bolesne djece i dala je i njihovim roditeljima nadu, onu najvažniju, onu za život. #svizaMilu postalo je #Milazasve jer se prikupio neočekivano velik iznos koji će ići u zakladu za drugu oboljelu djecu u Hrvatskoj.

Mila je još uvijek u Philadelphiji na liječenju, misli cijele Hrvatske upućene su prema njoj, a ona će na svu ovu zahvalnost uzvratiti vrlo jednostavno, vratit će se živa i zdrava tamo gdje pripada. U svoju Hrvatsku, u svoju Rijeku živjeti život – život kakav jednom snažnom borcu i heroju kao što je ona uistinu priliči.

Marino Kosor, 8.c

MARC-ANDRE TER STEGEN

Poznati vratar Barcelone, porijeklom Nizozemac, Marc-Andre Ter Stegen rođen je 30. travnja 1992. godine u Njemačkoj. Ovaj mladi nogometaš svoju je profesionalnu karijeru započeo u Borussiji Mönchengladbach 2009. godine odakle nakon 5 godina prelazi u španjolski nogometni klub FC Barcelona za 12 milijuna eura. Za Njemačku reprezentaciju igra od 2012. godine te je s njima osvojio FIFA Confederations Cup 2017. Početak svoje karijere u novom klubu FC Barceloni zabilježio je uz Lionela Messija, Piquea i Neymara gdje je u prvoj sezoni osvojio Premier ligu, Kup kralja i Ligu prvaka.

Ivo Bokan, 5.c Marc-Andre Ter Stegen

OLIVER DRAGOJEVIĆ

Oliver Dragojević rodio se 7. prosinca 1947. godine u Splitu, a umro je 29. srpnja 2018. godine. Hrvatski glazbenik podrijetlom iz Vele Luke glazbenu školu pohađao je u Splitu. U petoj se godini prvi put susreo s glazbom kada mu je otac poklonio usnu harmoniku. Prvi nastup mu je bio na Splitskom dječjem festivalu 1961. godine s pjesmom *Baloni*. 1973. godine tijekom koncerta u Dubrovniku upoznao je Vesnu s kojom se i oženio. Prvi uspjeh doživio je na Splitskom festivalu 1974. kada je osvojio prvu nagradu publike sa skladbom *Ča će mi Copacabana*. Osvajao je najprestižnije festivalske i diskografske nagrade, bio je i laureat prve dodjele Hrvatske diskografske nagrade Porin koja je dobrano prošla u znaku njegove izvedbe *Cesarice*. Osam dobivenih Porina te odličja Reda Danice hrvatske s likom Marka Marulića, samo su neka od brojnih Oliverovih priznanja. Oliver Dragojević jedan je od rijetkih hrvatskih glazbenika koji se mogu

Oliver Dragojević

pohvaliti nastupima u njujorškom Carnegie Hallu, londonskom Royal Albert Hallu, pariškoj Olympiji te Opera House-u u Sydneyju. Jedan od najvećih, 'Stari morski vuk' ostat će zapamćen po pjesmama koje mnogi vežu za drage uspomenne. Od *Oprosti mi, pape*, preko dueta s Borisom Dvornikom o *Nadalini*, *Piva klapa ispo' volta*, sve do *Vjeruj u ljubav* i *Traga u beskraj*.

Gabrijela Vrdoljak, 6.c

FORTNITE

Fortnite Battle Royale je videoigrica koju diljem svijeta igra više od 40 milijuna ljudi, a statistike govore da je u svakom trenutku u borbi više od dva milijuna igrača. To je jedna od najpopularnijih, ako ne i najpopularnija igrica na svijetu.

Tvorci ove video igre su Epic Games, američka tvrtka sa sjedištem u gradu Caryju u Sjevernoj Karolini. Rana inačica izdana je 2017. godine, a svoju popularnost igra je dosegla 2018. godine nakon što je omogućeno besplatno igranje. Fortnite ima 3 načina igranja, prema raspoloženju ili trenutku, kraljevska bitka, spašavanje svijeta te kreativan način. Igru igraju svi uzrasti, od djece nižih razreda osnovne škole do odraslih ljudi. Tyler 'Ninja' Blevins zasigurno je najpopularniji igrač Fortnite Battle Royalea. Ninja je postao prvi igrač Fortnitea koji je došao do 5000

Fortnite igra više od 40 milijuna ljudi

pobjeda u mečevima, odnosno do tzv. Victory Royalea nakon što je odigrao oko 13,500 mečeva.

EPIC Games je najavio Svjetsko Fortnite prvenstvo, koje će se održati u New Yorku od 26. do 28. srpnja, s ukupnim nagradnim fondom od nevjerojatnih 100 milijuna dolara.

Nika Paponja, 5.c

STORYTELLING CLUB

- » izvannastavna aktivnost
- » voditelj kluba: **Antonia Perić**
- » asistenti: **Lucia Jović Kekez, Lucija Brakus**
- » članovi: **Emanuela Buljan, Mareta Basta, Ana Jakovina, Nika Kegalj, Lana Milić, Gabriela Mirić, Toni Mirilović, Sara Mozara, Sara Pervan, Lorena Stanić, Ena Jug Dujaković**

U našem živahnom klubu čitamo priče, ali ih i sami kreiramo. Nekada na engleskom, a nekada na hrvatskom jeziku. Kako kreiramo priče? Pomoću čarobnih karata iz kolekcije Pričosvijet. Učenici izvuku karte i pomoću karata pričaju priče. Naše vrijedne sedmašice, pod dirigentskom palicom elokventne Antonije Perić, mladim učenicima pomažu i mentoriraju ih. Izradili

Voditeljica Antonia

smo i dvije video-priče od kojih vam jednu otkrivamo ovdje.

Tajana Bundara

THE MAGIC WORLD

Once upon a time there was a princess stuck inside the Magic World. She had a dog that wasn't in the Magic World. Her sweetheart, the prince, couldn't also get into the Magic World. He was stuck somewhere in between.

The dog tried to find a key to open the Magic World, but he couldn't find it. The dog saw a witch on the Moon. So he started running to catch the witch, because she was watching over the princess and the prince. The witch

wanted the Magic Mirror that could only be found by a couple truly in love. The couple saw the witch and started running back to the castle, because the Magic Mirror was there. They needed the Magic Mirror to help them be together.

However, the dog found the key in one of the holes. It unlocked the Magic World and the princess and the prince ran back to the castle in the Real World. The witch was stuck in the Magic World and the couple lived together forever.

Ena Jug Dujaković i Mareta Basta, 3.c

Storytelling club

PUTOVANJE KROZ VRIJEME

Karte: Čarobni dvorac, Car, Carica

Bili jednom car i carica koji su živjeli u čarobnom dvorcu.

Karte: Vremeplov, Čarolija

U svom dvorcu imali su vremeplov. Odlučili su otputovati u prošlost.

Iako je vremeplov bio star, htjeli su ga isprobati. I tako su stigli do spilje u kojoj je živio jedan trol.

Karte: Trol, Čizme od 7 milja

Trol im nije htio posuditi svoje čizmice, pa su se posvađali. No nakon nekog vremena su se pomirili. Čizmice su bile zabavne, jer se s njima moglo visoko skakati. Nakon nekog vremena ponovo su ušli u vremeplov i vratili se u sadašnjost.

Car i carica su živjeli sretno do kraja života.

Pouka: Kod kuće je najbolje!

Priču osmislile: Manuela Buljan, Ana Jakovina, Sara Pervan, Sara Mozara, Ena Jug Dujaković iz 3.c

Karte za Putovanje kroz vrijeme

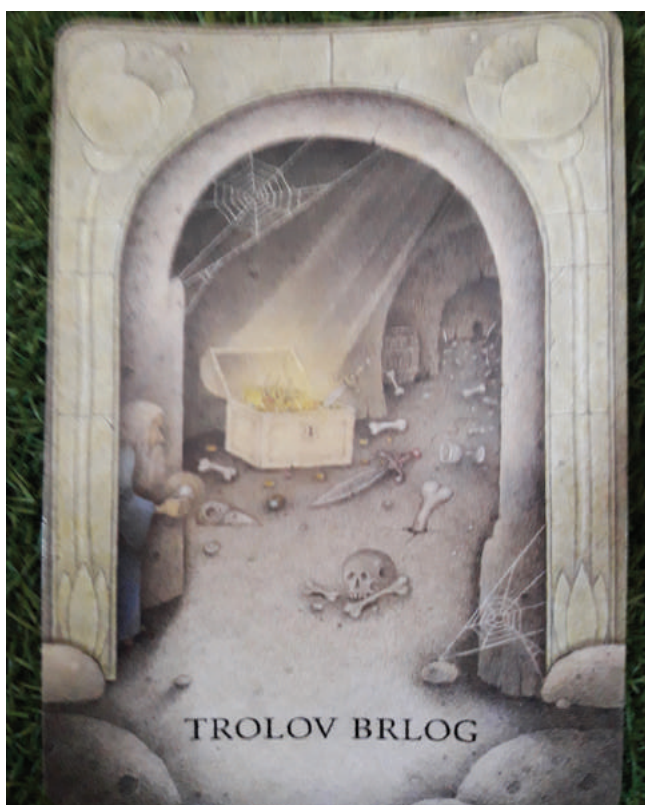

CAR

CARICA

TROLOV BRLOG

ČIZME OD
SEDAM MILJA

Gita Vručinić, 4.b

TEENAGERS AND RELATIONSHIPS

The teenage years can be difficult for both kids, and their parents. Kids deal with social anxiety, depression, eating disorders...

While growing up kids get more independent, and they think they don't need advice from their parents. They think they can do everything on their own, even though they can't.

Relationship with their parents

Teenagers have a lot of problems with their parents.

Since teenagers are going through puberty, everyone is annoying and boring for them, especially their parents.

Parents sometimes push their kids to be better at school, because they want them to

succeed, so sometimes kids feel like their parents don't understand them.

Relationship with their friends

Having a friend is very important when you are a teenager. A friend is someone you can share your problems with.

When you can't find someone you can talk to you get depressed, because you feel left alone. There is also a lot of bullying at school. Teenagers usually get bullied because of their weight. Since teenagers are very vulnerable, they actually think they are fat, so they start going on different diets. That's when eating disorder happens. Teenagers can get anorexia or bulimia.

So, stay open! Don't be afraid to ask questions, share your feelings and thoughts!

Petra Šunjić, 7.c

What about you? What does it feel like to be a teenager? Talk to your parents, friends, classmates, form teacher. Maybe it will give you a clear picture of who you are and who you want to be. Understanding yourself helps you make good choices and decisions.

IMPRESSUM

MRAVAC, list učenika OŠ Manuš, Split
Broj 11, lipanj 2019.

NAKLADNIK
OŠ Manuš, Vukovarska 11, 21000 Split

GLAVNA UREDNICA I VODITELJICA
Ivana Goreta, prof.

UREDNIŠTVO
Ivo Bokan, Marin Kraljević i Nika Paponja – 5.a
Antonia Perić – 7.c
Ivana Čorvilo, Marino Kosor, Filip Stojkovski, Paula Vojnović – 8.c

LIKOVNA UREDNICA
Ana Pletikosić, prof.

FOTOGRAFIJE
Filip Stojkovski (8.c), učiteljice, internet

NASLOVNICA
Lutke izradili: Klara Kardum i Luka Arnerić, 6.a

NAZADNICA
Hana Lujčić, 7.a

GRAFIČKA PRIPREMA
Vidoš dizajn, obrt za računalne usluge

TISAK
Tiskara Dvornik, Split

NAKLADA
700 primjeraka

WEB
<http://www.os-manus-st.skole.hr>

OČISTITE MORE, VRATITE NAM BOJE!

inaniš

www.os-manus-st.skole.hr